

Doktorská konference Metodologické přístupy v pedagogických a psychologických výzkumech edukace

Praha, 19. května 2014

V rámci Úvodního teoreticko-metodologického kurzu oboru Pedagogika se v roce 2014 konal 10. ročník doktorské konference, kterou pořádal Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání ve spolupráci s Katedrou psychologie Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Konferenci připravil organizační výbor sestavený ze studentů doktorských studijních programů oborů Pedagogika a Pedagogická psychologie, záštitu nad konferencí převzala děkanka Pedagogické fakulty UK doc. PaedDr. Radka Wildová, CSc. Jubilejní ročník konference se stal příležitostí pro setkání zkušených a začínajících vědecko-výzkumných pracovníků, které umožnilo výměnu názorů a obohacení napříč rozmanitým spektrem výzkumů.

V úvodu účastníky přivítala předsedkyně oborové rady prof. PhDr. Vladimíra Spilková, CSc., vyjádřila podporu doktorandům a vyzdvihla význam konference pro jejich další odborné směřování. Zároveň ocenila práci Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání, jenž konferenci zastřešuje. Všem prezentujícím popřála úspěch také garantka Úvodního teoreticko-metodologického kurzu PhDr. Jana Straková, Ph.D. V plenárních přednáškách PhDr. RNDr. Hana Voňková, Ph.D. et Ph.D., představila metodu ukotvujících vinět a Mgr. David Doubek, Ph.D., poskytl vhled do teorie a praxe etnografického výzkumu. Následovalo jednání ve třech paralelních sekcích, jehož cílem bylo nejen seznámit akademickou obec s tématy a návrhy disertačních prací, ale i pomoci doktorandům metodologicky uchopit často široká témata a dopracovat návrhy výzkumů.

První sekce byla věnovaná žákovi, potažmo žákům. Zazněly zde příspěvky, které se zaměřily na funkci jazyka jak ve vyučovacím procesu, tak při fungování jedince v každodenních situacích. Jednalo se o příspěvky týkající se čtenářské a informační gramotnosti, verbálně-komunikačních kompetencí či metod vyučování žáků-cizinců. Problematice jazyka se věnoval i Mgr. Jaroslav Řičan, který poukázal na možnosti zjišťování úrovně metakognice s důrazem na kvantitativní metody. Následovala vystoupení, která se orientovala na sebehodnocení žáků a analytické schopnosti učení. V rámci sekce k nejvíce diskutovaným tématům patřil příspěvek Mgr. Lucie Bláhové, která představila svůj projekt zabývající se teorií mysli, jejíž úroveň je spjata s jazykovými schopnostmi.

Příspěvky ve druhé sekci sledovaly téma působení učitele ve výchovně-vzdělávacím procesu. Je zřejmé, že se nejedná o samostatně oddělenou jednotku, neboť i v této oblasti mají žáci nezastupitelnou roli, můžeme tedy spíše hovořit o vztahu

182 učitel-žák. Dopolední blok zahájil příspěvek pojednávající o využití školních médií v roli didaktického prostředku rozvoje žáků. Dále vystoupili Mgr. Jitka Jackuláková s příspěvkem nastiňujícím přístupy v řízení pedagogického procesu a Mgr. Adam Šimek s analýzou schopností učitelů zvládat chování dětí s ADHD v kontextu s jejich nedostatečnou připraveností a informovaností v této problematice.

V poslední sekci (škola v širším kontextu) se představily příspěvky zabývající se základním vzděláváním, například ve výzkumu volby základní školy či v hodnocení škol Českou školní inspekcí. Na tuto problematiku svými návrhy výzkumů z oblasti terciálního vzdělávání plynule navázali prezentující z odpoledního bloku. Ing. Aleš Bartušek představil svůj projekt věnující se metodologii a výsledkům světového žebříčku vysokých škol. Úžeji svou koncepci výzkumu pojala Mgr. Monika Součková, která se zaměřila na organizační klima na fakultách ČVUT, a tím ukončila odpolední blok třetí sekce.

Ve třech paralelních sekcích zaznělo celkem 23 příspěvků (18 z oblasti pedagogiky a 5 z psychologie). Garanti jednotlivých sekcí poskytli doktorandům podnětné připomínky k jejich výzkumům. Zpětná vazba se vztahovala k metodologickým otázkám, k terminologickým nepřesnostem, příliš široce pojatým tématům i zpracování návrhů výzkumu.

Na závěr prof. PhDr. Eliška Walterová, CSc., vyzdvihla klady, ale upozornila i na nedostatky a rezervy referátů. Popřála doktorandům mnoho úspěchu v jejich odborném životě, dostatek vytrvalosti a odhodlanosti. Organizační výbor ukončil jednání poděkováním garantce kurzu, všem lektorům a zúčastněným. Konferenci, jejíž hlavním tématem byla edukace viděna v mnohostranném spektru pohledů, lze tedy považovat za úspěšnou, o čemž svědčí i vydání recenzovaného sborníku příspěvků (Opálková, Homoky, & Nešněřová, 2014).

Marie Opálková, Vendula Homoky, Pavlína Nešněřová
maja.opalkova@gmail.com, vendula.homoky@seznam.cz, pavlina.nes@seznam.cz

Literatura

Opálková, M., Homoky, V., & Nešněřová, P. (Eds.). (2014). *Metodologické přístupy v pedagogických a psychologických výzkumech edukace. Recenzovaný sborník z X. ročníku doktorské konference*. Praha: PedF UK.